

V DOBĚ KORONAVIRU KLESÁ SCHOPNOST PLATIT ALIMENTY, SOUČASNÉ I BUDOUCÍ

KDYŽ DOJDE NA SOUD, JE NUTNÉ HO KVALITNĚ INFORMOVAT O SITUACI. RODIČE, JEJICHŽ PŘÍJMY JSOU V OHROŽENÍ, BY MĚLI ZKUSIT ŘEŠIT VÝŽIVNÉ DOHODOU.

Gabriela Jiráková
advokátka bpv Braun Partners

Praxe ukazuje, že čím déle trvají omezení způsobená pandemií koronaviru, tím více klesá schopnost rodičů hradit výživné na děti v nezmeněné výši. Ať už je takový rodič podnikatel, nebo zaměstnanec, mohou se ho důsledky ekonomické krize významně dotknout a v takovém případě nebude v jeho silách dostát svým povinnostem plynoucím ze soudních rozhodnutí vydaných před dlouhou dobou a za zcela odlišné situace. A nemusí jít jen o dočasný problém v aktuálním stavu, kdy jsou důvody zjevné. Na finančních příjmech mnoha lidí se důsledky krize podepíší až v budoucnu. Příčinná souvislost může být v takových případech neprokazatelná.

I pro člověka, jenž má zájem dodržovat závazky, může být jakákoliv snaha vytvořit si finanční rezervu marná, pokud platí vysoké výživné. Jak má postupovat v takové svízelné situaci, když ji chce mít i tak pod kontrolou?

Relativně jednodušší je situace, kdy soud ještě nerozhodl o výši výživného. Pak ten, kdo má platit, má při zkoumání svých majetkových poměrů upozornit na omezení či rizika vyplývající z jeho profese. Je-li například závislý na větších zakázkách, přijít o ně ze dne na den může jak on sám, tak jeho zaměstnavatel. Někteří lidé mají většinu své odměny odvozenou od obrátu. Co když je konkrétní projekt nebo celý obor zasažen krizí? To vše je třeba soudu důkladně vysvětlit. Základem je chodit k soudnímu jednání dobře připraven, s přesnou kalkulací svých majetkových poměrů, ale také s výpočtem odůvodněných potřeb dětí. Správná argumentace u soudu je klíčová pro to, aby plátce alimentů, tedy „povinný“, nebyl vnímán jako rodič, který nechce platit a vyhýbá se svým povinnostem.

Pak je tu situace zmíněná v úvodu, tedy že soud rozsudek vydal před pandemií a s jejím příchodem přišla i neschopnost stanovené částky platit. Potom je namístě požádat o snížení výživného. Soudu bude v takovém případě potřeba doložit, že došlo k takzvané podstatné změně poměrů. Jedná se zpravidla o ztrátu zaměstnání, vyhlášení úpadku, ale může jít také o vznik nové výživovací povinnosti. Pro soud je podstatný popis všech aspektů této podstatné změny okolností.

Změna rozsudku je přípustná od okamžiku, kdy se poměry plátce změnily. Kdo do vydání rozsudku platil výživné v dříve stanovené výši (je tedy „spotřebovaný“), nemá nárok na vrácení jakékoliv částky. A rozsudek naopak změnit nelze, pokud má ke změně majetkových poměrů dojít v budoucnu.

Aktuálně jsou opatrovnické soudy přetíženy náporom nových a staronových kauz. To nutně neznamená, že řízení trvají déle, je ale velmi důležité koncentrovat do písemného návrhu či do vyjádření veškeré informace a nespolehat na to, že při ústním jednání bude neomezený časový prostor pro vysvětlování. S ohledem na to, že někteří soudci mají naplánováno i deset

opatrovnických jednání denně, je velmi pravděpodobné, že ústní jednání bude stručné.

Existuje ještě varianta dohody rodičů. O to vhodnější, jestliže je plátce alimentů v obtížné situaci. Zkušenosti ukazují, že vyžaduje speciální péči. V české soudní praxi je zřetelné, jak málo času a snahy se vyjednávání o dohodě věnuje oproti jiným typům kauz. Například o obchodních záležitostech každý vyjednává v podstatě neomezeně. Naproti tomu u dohod o úpravě poměrů dětí (a samozřejmě dalších souvisejících rodinnoprávních otázek) toto zásadně neplatí. Důvodem jsou emoce a prvek osobního zaujetí. Pokus o dohodu většinou rodiče učiní, avšak často i formou velmi stručné komunikace přes mobilní aplikace. Zpravidla se tak děje až po výměně názorů v různém stupni.

K úspěšnému uzavření dohody opět vede dodržení základních pravidel. Jednak je dobré nedomlouvat se pouze ve dvou. Předjetí názorové kolize je snazší, když si rodiče přizvou k diskusi někoho dalšího. Svě advokáty, zkušeného mediátora nebo prostě rodinného přítele. Mělo by jít o osobu, které oba důvěřují. Jedině tak se podaří dohadování udržet v korektních mezích a trvá šance stanoviska sblížit.

Za druhé pomáhá stanovit si jakousi „cenu za klid“. Obě strany si musí uvědomit, že dohoda něco stojí. Zní to jasně – aby mohla být uzavřena, je pravděpodobné, že každý z bývalých partnerů bude muset částečně ustoupit ze svých požadavků. Praxe opět říká, že to ale pro některé z nich bývá překvapením. Obvyklá doporučení nabádají stanovit si předem, v jakých mantinelech se kdo chce pohybovat.

Lepší je odložit emoce
Opatrovnické soudy jsou zahlcené a mají snahu vyřizovat spory rychle. Rodič, který má platit, by se na ně měl připravit v klidu a důkladně.

Foto: Shutterstock